

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) 95/93 muuttamisesta (ns. slot-asetuksen muuttaminen)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 13 päivänä maaliskuuta 2020 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) 95/93 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 26 päivänä maaliskuuta 2020

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

Liikenneneuvos Risto Saari

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMI-
NISTERIÖ

MUISTIO

EU/2020/0757

17.2.2020

KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI LÄHTÖ- JA SAAPUMISAIKOJEN JAKAMISTA YHTEISÖN LENTOASEMILLA KOSKEVISTA SÄÄNNÖISTÄ ANNETUN NEUVOSTON ASETUKSEN (ETY) 95/93 MUUTTAMISESTA (NS. SLOT-ASETUKSEN MUUTTAMINEN)

1 Ehdotuksen tausta ja tavoite

Euroopan komissio antoi 13 päivänä maaliskuuta 2020 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) 95/93 muuttamisesta (COM(2020) 111 final). Asetuksen muuttamista koskeva ehdotus annettiin, koska lentoyhtiöt ovat joutuneet Korona-viruksen (SARS-CoV-2-virus) vuoksi perumaan lentojaan tammikuusta 2020 alkaen ensin Kiinan kansantasavaltaan ja Hong Kongiin ja myöhemmin enenevässä määrin myös muita lentoja. Ehdotuksen tavoitteena on turvata se, että lentoyhtiöt voisivat pitää edelliskauden lentojen perusteella saamansa lähtö- ja saapumisajat myös kesäkaudella 2020 ja sitä seuraavalla aikataulukaudella.

Ehdotus on annettu Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen (SEUT) 100 artiklan 2 kohdan perusteella.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Neuvoston asetuksella (ETY) 95/93 säädellään lentoyhtiöille jaettavien lähtö- ja saapumisaikojen (ns. slotien) jakamista EU:n lentoasemilla ns. ”käytä tai menetä”-periaatteen mukaisesti. Lentoyhtiön on käytettävä 80-prosenttisesti edellistä kesä- ja talvikautta varten saamansa slotit, jos lentoyhtiö haluaa pitää saamansa oikeudet myös seuraavaa aikataulukautta varten.

Korona-virus on johtanut siihen, että lentoyhtiöt ovat alkuvuodesta 2020 alkaen peruneet lentojaan ensin Kiinan kansantasavaltaan ja Hong Kongiin ja sittemmin yhä laajemmin maailmanlaajuisesti. Alustavien tietojen mukaan lentoliikenne on alkuvuoden 2020 aikana vähentynyt noin 10 prosenttia ja pudotus tulee olemaan vielä tätä huomattavasti suurempi, kun useiden valtioiden käyttöönottatut rajojen sulkemiset matkustuskieltoineen tulevat voimaan ja lentoyhtiöt ovat myös kysynnän puutteen vuoksi karsineet omatoimisesti lentämiään lentoja.

Komission ehdotuksen tavoitteena on, että slot-asetusta muutettaisiin niin, että lentoyhtiöt eivät menettäisi lentämättä jääneiden lentojen johdosta slot-oikeuksiaan poikkeustilanteen vuoksi. Kiinan kansantasavaltaan ja Hong Kongiin suuntautuvien lentojen osalta poikkeusajankohdaksi kattaista ajanjakson 23.1.-30.6.2020 ja muiden lentojen osalta 1.3.-30.6.2020. Näillä ajanjaksoilla lentämättä jääneet lennot katsottaisiin lennetyiksi, eivätkä ne vaikuttaisi slot-asetuksen

mukaiseen oikeuteen periä edellisen kauden slot-oikeudet vastaavanlaisena myös seuraavaa aikataulukautta varten.

Ehdotukseen sisältyy komission velvoite seurata tilanteen kehitystä ja antaa 15 päivään huhtikuuta 2020 mennessä seurantaraportti. Tämän jälkeen komissio valtuutettaisiin antamaan delegoitu asetus, jonka nojalla komissio voisi tarvittaessa jatkaa asetusehdotuksen mukaista poikkeusaikaa tarvittaessa pidemmälle kuin nyt on ehdotettu (30.6.2020). Poikkeusajankohdan jatkamisen tulee perustua tutkimusperäiseen tietoon siitä, että Korona-virustilanne edelleen jatkuu ja estää lentoyhtiöitä lentämästä niille myönnettyjen slotien mukaisia lentoja myös kesäkuun 2020 jälkeen. Komissiolla on valtuus antaa delegoitu asetus vuoden kuluessa nyt ehdotetun asetusmuutoksen voimaantulosta.

Vastaavalla tavalla on slot-asetusta muutettu vuosina 2002 New Yorkin terrori-iskujen jälkeen, 2003 Irakin sodan sekä SARS-epidemian vuoksi ja 2009 maailmanlaajuisen rahoituskriisin jälkeen.

3 Ehdotusten oikeusperusta sekä suhde toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteeseen

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 100 artiklan 2 kohta. Ehdotukseen sovellettaisiin SEUT 294 artiklan mukaista tavallista lainsäätämisyjärjestystä. Valtioneuvosto pitää ehdotusten oikeusperustaa asianmukaisena.

4 Ehdotusten vaikutukset

Ehdotuksen mukaisella sääntelyllä turvataan lentoyhtiöiden oikeus saada seuraavaa aikataulukautta varten nykyiset slotinsa, vaikka poikkeusajanjaksolla lennot jäävätkin lentämättä. Näin lentoyhtiöiden ei tarvitse lentää koneita tyhjiillään, mikä rasittaisi lentoyhtiöiden taloutta entisestään ja kuormittaisi turhaan myös ympäristöä.

5 Ehdotusten kansallinen käsittely ja käsittely Euroopan unionissa

Valtioneuvoston kirjelmä on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Säädösehdotukset ja U-kirjelmäluonnos ovat olleet EU-asioiden komitean alaisen liikennejaoston kirjallisessa menettelyssä 16.3.-17.3.2020.

Ehdotusten käsittely on tarkoitus aloittaa neuvoston ilmailutyöryhmässä välittömästi ja saada ehdotukselle mahdollisimman pian Euroopan parlamentin ja neuvoston hyväksyntä.

6 Ahvenanmaan itsehallinto

Asia kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

7 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto tukee ehdotusta ja pitää tärkeänä, että asetus saadaan mahdollisimman pian voimaan.